

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: لایه فواید مصوبه و مقررات - گزارش کبکیون - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره ۴۷۹۰

۲ شنبه ۲۱ بهمن ماه ۱۳۳۶

سال سیزدهم

شماره مسلسل ۱۶۴

دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۶۴

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه
پانزدهم بهمن ماه ۱۳۳۶

فهرست مطالب:

- ۱- فرائت اسامی غائبین جلسه قبل
- ۲- بیانات آقای رئیس بمناسبت روز ۱۵ بهمن
- ۳- سؤال آقای پردلی راجع بساختن پل لهراب زابل و جواب آقای معاون وزارت راه
- ۴- سؤال آقای دکتر امین راجع بعدم پرداخت اضافه حقوق سال ۱۳۳۵ پزشکیان و جواب آقای وزیر بهداشتی
- ۵- معرفی آقای دکتر صدر ب معاونت وزارت امور خارجه بوسیله آقای وزیر امور خارجه
- ۶- معرفی آقای فرهودی ب معاونت وزارت کشور بوسیله آقای وزیر کشور
- ۷- تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای وزیر کشور
- ۸- مذاکره در گزارش کمیسیون کشور راجع بتمدید مدت احداث جاده سوم شمیران
- ۹- تعیین موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و ده دقیقه پیش از ظهر بریاست آقای رضا حکمت

تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین
جلسه قبل

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل
فرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان: سنندجی

کاظم شیبانی - قوام - ذوالفقاری - اسفندیاری
عباسی - دکتر حمید - صراف زاده - صارمی
دکتر اصلان افشار - اورنگ - کشکولی -
جلیلی - کورس - امامی خوئی - باقر بوشهری
سلطان مراد بختیار - وریور

غائبین بی اجازه - آقایان: اریه
اخوان - دکتر طاهری - کیکاوسی - قرشی

دیر آمدگان و زود رفتگان با اجازه -
آقایان: موسوی - اردلان - فرود - یار
افشار - کیو - اقبال - نریتی - عبدالحمید
بختیار - نقیه اسلامی - مسعودی - تیمورتاش -
خلعتبری - دکتر پیرنیا -
رئیس - بواسطه تعطیل دیروز صورت
جلسه قبل حاضر شده جلسه بعد حاضر
می شود -

۳- بیانات آقای رئیس بمناسبت روز پانزدهم بهمن

رئیس - چون جلسه امروز مصادف
باروز با نوزدهم بهمن است -

مناسب می دانم از سوء قصد حائنه که
در یک چنین روزی در مذهب علم یعنی دانش شاه
نسبت بذات مقدس اعلیحضرت همایون
شاهنشاه محبوب ما تهیه شده بود اصراری کنم
و بدر گاه قادر متعال سپاسگذاری نمایم نه
وجود مقدس شان را اربابا و حطرات محظوظ
فرمود (نمایند کان - صحیح است) مشیت الهی
این بوده که این لشور در ظل توجهات و
رهنمائی های حردمندانه ذات همایون به
مراحل ترقی نائل بشود و به عظمت باستانی
خود برسد (نمایند کان - صحیح است) و
مردم آن بردها و سعادت زند دانی کنند
(صحیح است) سلامتی و طول عمر ذات شاهانه
را همگی ارضیم قلب ارزومندیم

(نمایند کان - صحیح است - انشاء الله)

۳- سؤال آقای پردلی راجع بساختن پل لهراب زابل و جواب آقای معاون وزارت راه

رئیس - سؤالات مطرح است
آقای پردلی -

پردلی - سؤال بنده در خصوص پل
لهراب است الان مقدمه ای عرض میکنم که
نمایند کان محترم توجه پیدا بکنند لهراب
فاضل آبی است که از شش کیلو متری
شهر زابل می گذرد این مجرا شامل دو
قسمت است یکی حریمش که خیلی بلند و
مرتفع است و در موقع طغیان های عمده
دوالی سه روز در حدود نیم متر آب رویش

قرار میگیرد دیگر مجرای اصلی که عرضش
در حدود ۵۰ متر است و در موقع طغیان
های عمده دوسه روری تا ۶ متر هم عمق
پیدا می کند بیش از دو سال است که وزارت
راه بوسیله يك کنتراچی می خواهد پل
موقتی چوبی روی این فاضل آب بسازد
منور این پل تمام شده و قسمت اصلیش باقی
مانده معلوم نیست برای چند ماه این
کنتراچی بسته شده الان بیشتر از دو سال
است که بصورت ظاهر مشغول هستند و
بیش از چندین صد هزار تومان تا بحال خرج
شده است و قسمت عمده اش هنوز باقی است و
عمل نشده و معلوم نیست چند صد هزار تومان
دیگر خرج می شود سؤال بنده برای این
است که چرا اینقدر طول کشیده و کی خانه
خواهد یافت و مشغول تقریباً این وقت و
این پول کیست؟

رئیس - آقای معاون وزارت راه

معاون وزارت راه - (مهندس
مشایخی) با عرض تشکر از علاقمندی جناب
آقای پردلی نماینده محترم سیستان
اجازه می خواهم که گزارش مختصری ب عرض
آقایان برسانم پل لهراب قرار دادش در
اسفند ۱۳۳۴ منعقد شد و همانطور که
در جلسه گذشته عرض کردم بعلت مشکلات
و فرجه کردن وسائل کار قدری طول کشید
و بعد در ضمن طغیان نهائیکه شد و سیلابهای
خیلی بزرگی که آمد معلوم شد که آن
دهانه اولی که ۸۰ متر پیش بینی شده بود
کافی نبود و ۵۰ متر اضافه شد و برای این
قسمت دوم هم مطالعه شد و طبق قرارداد
بمقاطعه کار داده شد ولی در جریان سیل های
بعدی در همان سال معلوم شد که این
۱۲۰ متر هم کافی نیست و ۵۰ متر هم باید
اضافه کرد چون متأسفانه هم مقدار آب
زیاد شده و هم بعلت تغییر مسیله که در
رودخانه حاصل شده بود وزارت راه با
مشکلانی در فرام کردن وسائل مواجه
شد و برای اینکه حتی بکروز وقت تلف
نشود بهتر دید که این ۵۰ متر را خودش
عمل بکند و بجای پایه های چوبی پایه های

آهنی بکاربرد روی این اصل در اوایل دیماه وسائلی برای این بل تهیه شد و فرستاده شد که صورتش هست آهن های ریلی که برای نصب کردن پایه یل و سایر قسمت ها لازم بود تهیه کرده ایم و حالا هم هر هفته گزارش داریم و ۵۰ درصد کارها تا بحال انجام شده است و برای اینکه سرعت بیشتری انجام بشود یکی از قبایق های موتوری که در یکی از کارگاهها بود این را فرستادیم بزایل مقدار زیادی از تراورس هارا بریدند ۱۵۰۰ تراورس فرستادیم و بطوریکه در روزنامه عکس آنرا ملاحظه فرموده اند نصف بل تمام شده است و یک نفری هم در کارشان بود و جوشکاری فیزی بود که خریدیم و فرستادیم باین ترتیب ملاحظه میفرمائید که وزارت راه نهایت اهتمام را در پیشرفت کار کرده و امیدواریم همانطور که برنامه ما مست آخر امسال این بل بکلی تمام شود

رئیس - آقای پردلی
پردلی - آقایان کارهاییکه انجام شده برض آقایان میرسانم بل چونی موقتی سابق در سال ۲۹ خراب شده پنج سال وزارت راه با این هندیسین مشاوره که دارد و اطلاعات محلی که دارد مطالعه کرده میگوید ساختیم و طغیان آمد برد ما مثلی داریم که می گوید روز از نوروزی از نو بعد از این همه مطالعات چرا در نظر نگرفتند که هیرمنده سه ساله طغیان می کند و علاوه آن قسمتی که شمع کوبی شده است همیشه خشک است حریم این لهراب است و قسمت اصلیش باقی مانده است چرا اول در مدت ده ماه که یکمتر آب دارد آنجا شمع کوبی نکردند این ایراد را که میبایست بگیرد وزارت راه اما این ایراد را نمیکرد برای اینکه بل وسیله ای باشد تا بولها اینکه هست تا بکندهای آخر خورده شود دیگر آقایان در همین قسمت حریم در قسمت اصلی بل که باقی است همین قسمت حریم که شمع کوبی شده تمام شمعها قسمت اعظم وصله ای است و آنها هم که کوبیده شده مقدار زیادی است که بایستی در آنجا کار بیشتر می شد و خرج بیشتری لازم داشت و پرس لازم بود وزارت راه بایستی نظارت می کرد از کار کنتراچی اطلاع داشت ولی باهم همدست بودند وزارت راه اگر میخواست کار بکنند می گفت کار بکنند تا یک مقدار دیگری پول مصرف بکنند اگر یک قدری فشار وارد می آورد پرس می آورد کار پیشرفت میکرد اما وزارت راه پرس نیارود و آن قسمتی که شمع زده شده یک مقدار کمی در زمین فرورفته و بانند فشاری متزلزل میشود از زمین میروند باز یک مثلی است که میگوید باید که خدا بسازد و بعد بناز وزارت راه که گذرانی درست کرده و کنتراچی باهم دستی او تاخته است بیت المال و خزانه این را باید زسیدگی کرد آقایان بطوری

که عرض کردم قسمتهائی که شمع کوبی شده است فقط آن قسمت حریم است که آن هم رسوبی است که همین که بروی خاک افتاد بانند فشاری از بین میروند و بل معلوم میشود قسمت سوم پایه ندارد برای این بل آمده اند تیرهای آهنی در نظر گرفته اند موقعی که پایه بنا شد این تیرهای آهن که در فضا قرار نمی گیرد برای چه این تیرهای آهنی را وارد کردند برای اینکه خرج بیشتری بشود والا اگر منظور این بود که از این تیرهای آهنی بمنظور پایه استفاده کنند اشکالی نداشت اینست وضعیت کار وزارت راه آقایان وزیر رفت معاون رفت بازرسی رفت مدیر کل رفت همه ملاحظه کردند مردم شکایت کردند تلگرافهایی به تهران فرستاده شد بنده عرض کردم این خرابی هم گوشزد شد کمترین توجهی نشد وزیر راه در آن موقعی که رفت کاری که کرد بمردم اجازه ملاقات نداد گفت چون شما زیاد حرف میزنید و فضولی هائی میکنید من شارا راه نمیدهم و هر چه صلاح باشد عمل میکنم ولی با آن شخص کنتراچی مذاکره کرد و هر چه میخواست کرد و گفت و شنید از دو حال خارج نیست یا وزارت راه همدست است با این کنتراچی برای گرفتن پول و خرج کردن و بجهت زدن یا اینکه قانون کافی نیست و نمیتواند جلوی کنتراچی را بگیرد و باین ترتیب بیت المال حیف و میل می شود و کاری هم برای مردم نمی شود بعد از ۵ سال مطالعه آمدند یک کنتراچی بستند بعد از مدتی یک کنتراچی دیگری با همین کنتراچی که اینهمه خرابکاری کرد و اینهمه مردم را گول زد بستند برای ۱۹۰۰ گول زد بود چرا در وهله اول این کنتراچی را بستند و تمام این جهات را در نظر نگرفتند؟ برای اینکه یک مبلغی را در نظر بگیرند و خرج بشود و در بر کشت نباشد برای اینکه بروند دنبال پول بجهت زدن و بگورند کاری برای مردم می کنیم بالاتر از همه اینکه آقایان این قسمت اصلی باقی مانده یک مقدار خاک آورده اند در مجرای اصلی ریخته اند نمیدانم بچه جهت نمیدانم برای چه خود آقایان میدانند که ساسه در برابر آب مثل ذره ای میماند در مقابل هوا آب آمد و این ماسه ها را برد چند صد هزار تومان باین اسم چند تن خاک خرج کردند که آب برد و خساراتی وارد کرد و کنتراچی همه را حساب کرد باین ترتیب خرج میکنند آقایان مردم چشمشان می بیند سایرین هم از این وضعیت استفاده می کنند و تبلیغ می کنند من مسئول واقعی این وضع را می دانم این آقایان هستند که این وضع را پیش می آورند و وسیله بدست خائنین می دهند آقایان همین وزارت راه قبل از شهریور ۲۰ این بل را در ظرف دو ماه درست کرد الان دو سال بیشتر است معطل هستند و آنچه هم

ساخته شده بل نیست روی یک زمین خشکی ساخته اند آنچه ساخته اند بدرستی خورد و قابل استفاده نخواهد بود حضور آقایان عرض کنم گویا برای آن بل که قبل از شهریور ساخته ۲۰ یا ۳۰ هزار تومان خرج شده والا چندین صد هزار تومان خرج شده و بازم خرج خواهد شد ببینید تفاوت از کجا تا کجاست آقایان تیرهای شمی که در آن موقع کوبیده شده هنوز آب نبرده در صورتی که حالا امروز میگویند فردا آب میبرد آن روز آقایان تمام آب هیرمنده از این فاضل آب از این ممبرا عبور میگرداند در یک عرض در حدود ۶۰ متر امروز در تحت توجهات خاصه کشاورزی آب هیرمنده به افغانستان میروند فقط یک مقدار مختصری از این مجرا عبور می کند و قسمت عمده آن باراضی مردم میروند با این ترتیب ما میگوئیم اصلا ما بل نمی خواهیم و از خیریل گذشتیم بیت المال را خرج نکنید میگویند شما معتقدان نمی رسد باید بشود با این وضع جناب آقای ذوالفقاری من نمی توانم بمردم بگویم که بل برای شما ساخته خواهد شد مگر اینکه خود دولت این کار را بکنند برای اینکه وزیر راه رفت دید هیئت دولت رفت دیدند چه کاری انجام شده اعتنا بتلگرافات و شکایات مردم نشد اگر دولت این حرف را بزند حتماً قبول می کنند اگر این بوق دولت بصدا در بیاید شاید مردم قبول کنند آقایان کارهایی که وزارت راه قبل از شهریور ۲۰ انجام داد در نظر دارید یاد کارهایی که روزی می بینید چه خدمتانی به یادشاه و مملکت و ملت انجام دادند جناب آقای ذوالفقاری تقاضا میکنم این عرض بنده را به آقای وزیر راه برسانید ما هیچ خدمتی نمی خواهیم انجام بدهند آن خدمتانی که وزیر اسبق انجام دادند در نظر بگیرند و یک کار کوچکی را انجام بدهید بولی در اختیار دارید برای اینکه پلی ساخته شود این پول را نگذارید از بین برود اگر دزدی میشود جلوی او را بگیرید تعقیب کنید جلوی دزدی را گرفتن و یک پولی را حفظ کردن که برنامه پنج ساله لازم ندارد مطالعه لازم ندارد طرح و پروژه لازم ندارد مشاوره نمی لازم ندارد دزد بایستی بترسد که دزدی نکند مجری قانون بایستی بترسد که قانون را خوب اجرا کند ولی مجازات و ترس از این رفتن آقایان ملاحظه میفرمائید پولی که دست عده ای میدهد چه جور حیف و میل میشود و خورد می شود قانون ورق بپاره ای بیش نیست بب هیدروژنی و موشک قاره پیمای می خواهد حق اجرا بشود و از دزدی جلوگیری بشود و بالاتمام این مجلس پر از قانون بشود کوچکترین تأثیری ندارد ما که در ولایات اجرای قانون را نمی بینیم نمیدانم آقایان دیگر می بینند یکی از رؤساء موقعی که می آمد تهران بهش گفتم کاری بکن که دزدی نشود گفت فلانی میخواست

و آقای وزیر بهداری وارد هستند که آقایان ناراحت هستند و شکایت دارند بطوریکه آقایان نمایندگان محترم همیشه علاقمند هستند و باز از پشت این تریبون هم تذکر داده اند که تا وضعیت کارمندان دولت تأمین نشود و زنده گیشان تأمین نشود با این گرانی زندگی حقوقشان بایزنده گیشان بنده اصراری ندارم که حتماً حقوقشان زیاد بشود اینها نخواهند توانست درد های مملکت را در مسائل بهداشتی با اقتصادی و کشاورزی با صنعتی که با آنهاوا گذار میشود درمان بکنند این طبقه ای که مجلس تصویب کرد در حقوقشان اضافه شود تقاضایشان این است که قانون اجرا بشود و حقوقشان داده بشود

رئیس - آقای وزیر بهداری
 جناب آقای دکتر شفیع امین نمایندنده محترم سؤال ذیل را فرموده اند:
 چندین ماه از تصویب قانون ترمیم حقوق پزشکان میگذرد علت اینکه وزارت بهداری تا حال ترمیم حقوق ششماهه آخر سال ۱۳۳۵ را نپرداخته چیست؟
 بطوریکه استحضار دارند تطبیق تبصره ۴ لایحه مربوط باصلاح ماده ۳ قانون استخدام پزشکان که در تاریخ ۲۶ دیماه ۱۳۳۵ پزشکهای حقوق پزشکان در سال اول بالتام از محل اعتبار عمرانی کشور تأمین و در سال دوم ۷۰٪ آن از محل اعتبار عمرانی و ۳۰٪ دیگر در بودجه کل کشور منظور و در سال چهارم ۲۵٪ از محل اعتبار عمرانی و ۷۵٪ در بودجه کل کشور منظور و از سال پنجم بعد تمام آن در بودجه کل کشور منظور خواهد شد
 با ملاحظه این تبصره پرداخت ششماهه آخر سال ۳۵ باید از محل اعتبار عمرانی کشور تأمین شود در مورد علت عدم پرداخت آن با سازمان برنامه مذاکرات لازم بعمل آمده است بطوریکه اظهار میدارند بواسطه فک اعتبارات پرداخت این وجوه متضمن برداشت آنها از اعتبارات بهداشتی است که این امر موجب رفته در امور مبارزه با بیماری ها خواهد گردید با وجود بر این مذاکرات ادامه دارد تا در صورت صرفه جوئی موجبات پرداخت آنرا فراهم نمایند

رئیس - آقای دکتر شفیع امین
 دکتر شفیع امین - بنده خیلی متشکرم که جناب آقای دکتر راجی خودشان نظر بنده را تأیید فرمودند و حق آقایان پزشکان را که خودشان بوضعیت زندگی آنها و تأمین زندگی آنها علاقمند هستند تصدیق کردند و وعده فرمودند که انجام شود بنده برای یادآوری می خواهم عرض کنم که در سال ۳۵ یعنی قبل از تصویب این قانون وزارت بهداری نامه ای نوشته به سازمان برنامه همانطور که فرمودند سال

اول صد درصد سال دوم ۷۰ درصد بعد ۵۰ درصد بعد ۲۵ درصد و در جواب این نامه سازمان برنامه رسماً طی نامه ای که رونوشت آن را بنده در دست دارم تأیید کرده و تقبل کرده است که بدهد و در آن قانون آمده است تصویب شده است بعد از تصویب قانون یعنی در تاریخ ۱۶ اردیبهشت ۳۵ وزارت بهداری نامه ای نوشته به سازمان برنامه که ۶ ماهه دوم سال ۳۵ را از سازمان برنامه بخواهد باز سازمان برنامه طی نامه مورخ ۲۳ اردیبهشت ۳۵ این را موافقت کرده است و تعهد کرده است که بپردازد متأسفانه تا حال پرداخت نشده است تصور می کنم بامداد کی که خودشان نوشته اند خودشان سند داده اند نشان میدهد که سازمان برنامه علاقمند است که این طلب پرداخت بشود و حق قانونی آقایان پرداخت شود که بتوانند با دلگرمی انجام وظیفه بکنند جناب آقای وزیر بهداری در مسافرت هایشان وضع شهرستان ها را از نزدیک می بینند که این آقایان از هر قبیل از پزشک و دندان پزشک و ماما و پرستار زحمت میکنند و خودشان خدمات و زحمات آنها را تأیید می فرمایند آقایان می بینند که این آقایان از هر قبیل از پزشک و دندان پزشک و ماما و پرستار زحمت میکنند و خودشان خدمات و زحمات آنها را تأیید می فرمایند آقایان می بینند که این آقایان از هر قبیل از پزشک و دندان پزشک و ماما و پرستار زحمت میکنند و خودشان خدمات و زحمات آنها را تأیید می فرمایند

تأمین بشود تا بتوانند کار بکنند بنده از موقع استفاده میکنم و از آقای وزیر بهداری که برای سرکشی به آذربایجان رفته بودند متشکرم که از نزدیک دیدند که احتیاجات مسولین و جدامیها چیست و امیدوارم که وعده ای که داده اند بیا زمحل صرفه جوئی و با سازمان برنامه با تعهد صریحی که کرده است برای اجرای این قانون حتماً موظفند که بپول را بدهند و رضای نشوند که دستکاه های پزشکی و بهداشتی برای بهداری این قسمت را بیشتر توجه بکنند تا زندگی سایر همکارانشان تأمین بشود

رئیس - آقای وزیر بهداری
وزیر بهداری (دکتر راجی) عرض کنم وقتی این قانون لایحه اش آمد بجس راجع بحقوق پزشکان بنده هم در خدمت آقایان نشسته بودم (دکتر امین - حالا هم وکیل هستید) و باین نوع ترمیم مخالفت کردم که از محل عمران نباید حقوقی تأمین بشود و باید این ترمیم در خود بودجه تأمین شود متأسفانه این جور شد و حالا هم باید قانون اجراء شود بولی هست که پرداخت بشود و سازمان برنامه که باید این مبلغ را پرداخت کند فعلاً توانائی این پرداخت را ندارد (دکتر امین - تعهد کرده است) پول ندارد عرض کنم آقایان پزشکان خود بنده پزشک هستم و افتخارم این است که طبیب باشم بولی طبیب دو جور است یکی اطبای درمانی هستند که مطب دارند و چند ساعته ای هم برای دولت خدمت میکنند و اطبای دیگری هستند که تمام سال وقتشان را در خدمت مردم صرف میکنند و در دردتترین نقاط مملکت خدمت میکنند بنده این ترمیم حقوق را برای گروه دوم کافی نمیدانم و برای گروه اولی شاید ضروری نمیدانم ولی این قانون را که تصویب فرمودید اول باید برای آنهائی باشد که تمام وقت اداری و شبانه روزی خودشان را وقف مردم میکنند و از اینکه اظهار لطف فرمودند از اینکه بنده بتیریز رفتم و در قسمت امور بهداشتی و بهداری یک بازدیدی کردم و یک تعهداتی کردم البته آقایان میدانند که سازمان برنامه قبول کرده است که یک آسایشگاهی برای مسولین آذربایجان با صد و پنجاه تخت بسازد چون بنده از نزدیک دیدم که متأسفانه تعداد مبتلایان بیش از گنجایش آنجا است از مجلی که در اختیار داشت قبول کردم که یک ساختمان برای صد و پنجاه تخت خواب با عمارت خیلی سبک و ساده ای همانطوریکه در صافهان است ساخته بشود در همان زمینی که سازمان برنامه وسط آن بنامی که ساختمانی بابک بناهای ساده ای کنار بسازیم که بتوانیم ۱۵۰ تخت خواب دیگر هم

- ۵- معرفی آقای دکتر صدر به معاونت وزارت امور خارجه**
خارجو بوسیله آقای وزیر امور خارجه
 رئیس - آقای وزیر امور خارجه **وزیر خارجه (دکتر اردلان)** - از آقایان محترم اجازه می خواهم جناب آقای دکتر صدر را که از امروین با سابقه و عالی مقام وزارت خارجه است بسمت معاون سیاسی و پارلمانی وزارت امور خارجه معرفی کنم (مبارک است)
- ۶- معرفی آقای فرهودی به معاونت وزارت کشور بوسیله آقای وزیر کشور**
 رئیس - آقای وزیر کشور (دکتر جلالی) بنده هم اجازه می خواهم که جناب آقای فرهودی که سابقه متعددی در مجلس دارند و از صاحب منصبان شایسته دولت هستند (صحیح است) بسمت معاون پارلمانی وزارت کشور معرفی کنم (مبارک است)
- ۷- تقدیم دو فقره لایحه بوسیله آقای وزیر کشور**
وزیر کشور - دو لایحه هم هست که تقدیم میکنم یکی راجع باصلاح یکی از مواد قانون توسعه مبارزه یکی هم مربوط با اجازه استخدام بجای اسبانی که فوت کرده اند و باز نوشته شده اند
- ۸- مذاکره در گزارش کمیسیون کشور راجع به تمدید مدت جاده سوم شمیران**
 رئیس - لایحه احداث جاده سوم مطرح است در جلسه قبل آقای مهندس ظفر بعنوان موافق صحبت کردند حالا نوبت آقای خلعتیری است (خلعتیری - بنده وقتم را به آقای مهندس جفرودی دادم) آقای مهندس جفرودی میفرمائید
- مهندس جفرودی** - بنده از جناب آقای خلعتیری متشکرم که اجازه فرمودند بنده بتوانم بکنفر مهندس چند کلمه ای درباره طرح جاده سوم عرض کنم جای تردید نیست که باین بین شهر و شمیران یک جاده ای بیهنای کافی در حدود ۴۵ یا ۶۰ متر ایجاد بشود بنابر این بنده هم باین نظر موافق هستم ولی چند مطلب را جناب آقای وزیر کشور در آرزو در ضمن دفاع از این لایحه بیان فرمودند بنده نگرانم که گزارشات خلافی به مرض ایشان رسانده باشند بخواهم حقایق هم آنرا عرض کنم که ایشان در آن بیانشان تجدید نظر بکنند فرمودند که این نقشه را برای رعایت بیطرفی یک مهندس

آلمانی دادند که آن مهندس آلمانی شهر انکارا ساخته است آقایان اطلاع دارند که شهر انکارا نقشه اش در زمان مرحوم آنتونک تهیه شد و در آن زمان بنشیند مهندسی که الان در شهرداری کار میکند چهل یا چهل و پنج سال بیشتر ندارد بنابراین باید این آقای مهندس آلمانی ۸ ساله یا ۱۰ ساله بوده که شهر انکارا ساخته باشد اما آنچه را که بعرض ایشان رسانده اند باید این باشد که در سال گذشته برای خیابان سازی های شهر انکارا از مهندس آلمانی نظری خواستند این آقای مهندس از طرف آلمانها معرفی شد و نظر داد که چند خیابان این شهر منجمد بود و او را معروف آن ترک را بزرگ کنند و روی آن نظر کلی رفتند آنجا هم مثل سالهای پیش ایران درختهای کهن سال و ربای این بولووار را قطع کردند و دولت فعلی ترکیه برای همین امر مواجه با عدم رضایت عمومی مردم شد و این آقای مهندس را بیرون کردند و پدر آقای مهندس را از آنجا خواستند این گزارش بود که بعرض جناب آقای وزیر کشور رسانده اند و بنده خواستم ایشان مستحضر باشند که دروازه های کشور ما بروی وازدهای مهندسان خارجی باز شده است وای حقیقه نمیدانم که مهندسان ایرانی و اهل فن ایرانی چه باید بکنند و چه اندازه از خودشان ابراز لیاقت میکنند که آنها را مصادر قبول داشته باشند رعایت بیطرفی شما وقتی میشد که این نقشه را میدادید بیک مهندس ایرانی نه بیک بیگانه حالا میگردانیم آنچه را که این مهندس آلمانی کرده است و مربوط است بجهاد سوم آقایان میدانند که یک مهندس مشاوری است بنام گو کس این گو کس یک میدانی در محل بولووار جدید نهر کرج محل تلاقی بولووار و خیابان پهلوی یک میدانی پیش بینی کرده است بعدش گفته اند (رعایت بیطرفی را توجه فرمائید) این میدان گشما نقشه اش را داده اند خایه یکی از دستگاران بزرگ جناب آقای شهردار فعلی تهران در میدان واقع میشود بکنند این را منظرش کنید درست میشود موسسه گو کس میدان را معرفی کرده است برای اینکه این خانه در آن واقع نشود بنده نقشه و حتی پیشنهاد گو کس را همین منظور دارم هم نقشه اول روم نقشه دوم را (احسن صحیح است) و اما رسیدیم بجاده سوم برای اینکه بدانیم مهندس خارجی چه جوری رعایت بی طرفی را میکنند اینرا بنده بعنوان مثال اینجا عرض کردم جناب آقای وزیر کشور میتوانند این موضوع را تحقیق کنند و بدانند که چه طور رعایت بی طرفی را میکنند و بدانند که این قضیه صحیح است یا نیست (مهندس هدایت میدان فعلی چه در آنجا پیدا کرده فرمائید) و اما جاده فعلی بنده نقشه های هوایی این محل را دارم در نقشه های هوایی که برداشته اند کاملاً بیاد است

کدر چند صد متری جنوب این میدان الهیزمینیهای بایر هست (برف و سوراخ - خانه قوم و خویش شهر دارم هست؟) ولی درست در محل میدان متراکم ترین خانه ها ساخته شده است (صحیح است) یعنی میدان را در محلی انتخاب کرده اند که حداکثر ساختمان ها در حدود آن میدان باشد (صدرزاده - عجب صنعتی کرده اند؟) در حرفه ما راه سازها راهبرها انحراف میدهند کاملاً در درازند بنده نگاه میکنم باین نقشه که جلوی چشم من است انحراف را مخصوصاً باین دلیل داده اند که بر بجز در مباح ملاحظه کنید این نقشه هوایی است بر بجز در مباح (مهندس هدایت - صنعت است صنعت) میشود گفت که نظر مهندس این بوده است که چون در چند قومی میدان محل فعلی میدان تپه وجود دارد و در نقشه هوایی اینجور دیده میشود نخواسته است که عملیات خاکبرداری سنگین پیش نیاید ولی بنده یک اظهار نظر سطحی میکنم فکر میکنم با هزینه سنگینی که از طرف خانه ها برای ایجاد این میدان پیش میآید با یک مبلغ کمتری از این هزینه امکان داشت عملیات خاکبرداری آنجا را با بولور و ماشین و امثال اینها انجام داد بملامه میدان اگر در یک محل بلندی باشد و رعایت شبیه هم بشود بنده تصور میکنم هم زیباتر است و هم آنکه هزینه اش کمتر است (برف و سوراخ - شهر دار چه میگوید؟) ملاحظه فرمائید البته بنده بخود اجازه نمیدهم که مطلبی را که از نظر فنی رسیدگی نکردم در اینجا اظهار نظر قطعی بکنم ولی معتقد هستم که این جاده را اگر نقشه اش را کمیسیون کشور مجلس مسئولیت تصویب راه بنده گرفته است و مجلس شورای ملی در نظر دارد که این نقشه را تصویب بکند نباید مجلس بدون رسیدگی دقیق باینکار اقدام بکند (عده ای از نمایندگان نمیکنند نخواهد کرد) برای چه؟ برای اینکه این عرضی که بنده میکنم نمیگویم که قطعی است چون آنچه از ظاهر نقشه پیدا است آمده اند برای اینکه یک چند نفر معدود را از خسارت ایجاد اینجاده بر حذر بدارند عده کنیری از مردم را دچار کرده اند این رسم صحیح نیست (صحیح است) این انصاف و عدالت باید عکسش باشد بنده نمی گویم کدر مملکت اگر خواستند اقدام بکنند عده ای نباید خسارت بدهند ولی اینطور نباید باشد که برای خاطر عده ای معدود عده کنیری از مردم مملکت خسارت ببینند بنده روی این نظر این توضیحات را عرض کردم و متنی میکنم از مجلس شورای ملی اجازه بدهند کمیسیون کشور وارد مباحث نقشه بشود یعنی بانظر متخصصین فن رسیدگی کنند و مخصوصاً اینجا ناآکیدی کنم با مهندسین ایرانی که در کار تهیه نقشه راه هم صلاحیت دارند و هم وارد هستند

مشورت کنند و این از جمله موارد شاذی نادری نیست که رجال و مقامات مسئول ایران را بدهند ب مهندسین مشاور خارجی مادر بسیار بسیار موارد نادری است که احتیاج بوجود مشاورین خارجی داریم ولی این جمله موارد نادر نیست مهندسین ایرانی با ساختن راه آهن سرتاسری تهران مشهد و تهران آذربایجان هنرو صلاحیتشان را ثابت کردند و نشان دادند که میتوانند در راه مملکت خودشان خدمت بکنند (صحیح است) و من یقین دارم که مجلس شورای ملی از نظر وطن پرستی پیشینان این دسته است (صحیح است) باینجهت پیشنهاد می کنم با نظر متخصصین ایرانی باینکار رسیدگی بشود و جناب آقای وزیر کشور هم اینقدر اعتماد بنظر بیگانگان نکنند این مهندسین که الان در شهرداری است سنتر چهل سال است شاملاحظه کنید که مهندسین ایرانی که بیست سال را لااقل تمام اوقاتشان در راه فنی و حرفه خودشان صرف کرده اند آنرا بنده اطلاع دارم ولی در اینکه خویش شهردار در آنجا منزل داشته است بنده این اولین دفعه ای است که می شنوم این میدان فرعی بولووار کرج سابقاً گویا طرح دیگری بود و بعد یک نقشه دیگری کشیدند که محورش را منحرف کردند و اینکه پیش شده آمد برای این بود که آقای مهندس شقایق یک نظر به ای داده بودند و یک نقشه جدیدی که این محور اینطور و آنطور باید باشد بنده هم دیدم که بررسی بکنند و میگویم که استدعا بکنم که آقایان نسبت باصل ماده تصمیمی اتخاذ فرمائید نسبت باجرایش آن یک امری است که بایستی در کمیسیون مطرح شود و همانطور که فرمودند باید آن نقشه را بیاورید و تصویب بکنیم آن نقشه را هم منظور که آقایان ملاحظه فرمودند بنده درش هیچ نظری نداشتم و دفعه اولی است که یک نقشه ای را وزارت کشور میآورد و آقایان تصویب میکنند تصور نمیکنم که اختلاف نظری در این امر باشد که بحث در اطرافش بشود

رئیس - آقای وزیر کشور

وزیر کشور - لایحه ای که مطرح است یک ماده واحد است برای تصویب مدت دو سال برای ساختن اینجاده سوم ولی موضوعاتی که اینجا بحث میشود در اطراف اجرای ساختمان این جاده است که در هر صورت من میدانم چهار تپه ای حالا این امر دارد نسبت بنظر بانی که جناب آقای مهندس جفرودی فرمودند و مطالبی که در کمیسیون صحبت شد بنده یک قدم فراتر می گذارم اگر مقررات مجلس شورای ملی اجازه میدهد بخواهم استدعا بکنم که مجلس شورای ملی یک نفر شهر ساز معرفی کند که بنده حکمش را صادر بکنم که در شهرداری مشغول شود (یک نفر از نمایندگان - هیچ وجه صحیح نیست) بنده تا این حد هم حاضر و استعدا میکنم یک مهندس مشاور هم تعیین فرمائید بنده هم اینها را مامور می کنم که این جاده را بسازند نقشه آن جاده را هم مجلس شورای ملی ترسیم بکنند بنده ابلاغ میکنم که اجرا بشود اگر مقررات قانونی اجازه میدهد باینکار را بکنید اگر مقررات اجازه نمیدهد و مجلس شورای ملی وظیفه اش این است که ماده ای را

تصویب بکند و ابلاغ بکند و دستگاه دولتی است که اگر بآن مراحل رسید و دیدند بخطو خطائی شد آنوقت از بنده سؤال فرمائید بنده جواب میدهم و الا الان که یک ماده واحد ای آمده است فقط برای تمدید مدت تصور میکنم که نقشه هوایی و نقشه زمین و صحبت از اینکه گو کس باشد باینگری باشد یا مهندس ترسیم این نقشه را منحرف کرده است اینها مورد ندارد و آقایان اگر میخواهند نقشه را تصویب نکنند بنده امتناعی ندارم نقشه جدیدی نظر میشود اگر اجازه بدهد شهردار مجلس که آقایان فرمائید خیابان دومتر باشد دومترش میکنیم اگر می فرمائید ۸۰ متر باشد ۸۰ مترش میکنیم و اگر ۱۲۰ متر باشد ۱۲۰ مترش میکنیم من میدانم الان بحث در صلاحیت اشخاص است که می فرمائید میدان را چه کرده است اینکه میفرمائید محور میدان بولووار را عوض کرده اند آنرا بنده اطلاع دارم ولی در اینکه خویش شهردار در آنجا منزل داشته است بنده این اولین دفعه ای است که می شنوم این میدان فرعی بولووار کرج سابقاً گویا طرح دیگری بود و بعد یک نقشه دیگری کشیدند که محورش را منحرف کردند و اینکه پیش شده آمد برای این بود که آقای مهندس شقایق یک نظر به ای داده بودند و یک نقشه جدیدی که این محور اینطور و آنطور باید باشد بنده هم دیدم که بررسی بکنند و میگویم که استدعا بکنم که آقایان نسبت باصل ماده تصمیمی اتخاذ فرمائید نسبت باجرایش آن یک امری است که بایستی در کمیسیون مطرح شود و همانطور که فرمودند باید آن نقشه را بیاورید و تصویب بکنیم آن نقشه را هم منظور که آقایان ملاحظه فرمودند بنده درش هیچ نظری نداشتم و دفعه اولی است که یک نقشه ای را وزارت کشور میآورد و آقایان تصویب میکنند تصور نمیکنم که اختلاف نظری در این امر باشد که بحث در اطرافش بشود

رئیس - آقای دکتر شاهکار

دکتر شاهکار - بنده خواستم که با آقای وزیر کشور که مردی است تحصیل کرده و عنوان دکتری حقوق دارد یک مطلبی را یاد آوری بکنم که اگر در لباس سیاست و وزارت فراموششان شده در لباس دکتری حقوق مطلب یادشان نیاید و آن اینست که جامعه عبارتست از تشکیلاتی که برای حفظ منافع افراد آن جامعه تشکیل میشود و دولت عبارت از مؤسسه ای است که برای حفظ منافع افراد تشکیل میشود مثل آنکه گاهی از اوقات وزیر کشور ما و دولت ها یادشان می رود که افرادی هم این توهست که این مؤسسه برای حفظ منافع آن افراد تشکیل میشود باینکه آقای مهندس جفرودی راجع بخصوصیات

این مطلب صحبت کردند صدر در صدموضوع بحث ماست و اینکه فرمودید بحث در اطراف این موضوع لازم است یا نیست با رئیس مجلس شورای ملی است ولی این مطلب را بنده خواستم بعنوان یک نماینده عرض کنم که بحث در این موضوع باید بشود من میدانم که واقعاً این چه گرفتاری است که ما کرنا را از دهان گشادش میزنیم (برف و سوراخ - اگر نزنیم مثل همه می شویم) واقعاً جناب آقای وزیر کشور این را شما فرمائید و مطمئناً میفرمائید آدم متصفی هستید که ممکن است امثال مهندس قباد زفر و مهندس جفرودی بنده تمام آقایان مخالف باشیم که یک جاده ۷۵ متری از این شهر بشیران باشد که مردم زیر دست و پا زنند؟ این اصل بقدری بچگونگی نمی آید ولی من از وزیر کشور که عادت داشته است پیاده راه برود و حالا اتومبیل شماره دولتی را سوار میشود (وزیر کشور - حالا هم پیاده زیاد راه میروم) خواهش میکنم تشریف بیاورند در این خیابانهای پهلوی و استانبول این چرخ هائی را که خاکروبه مبریزند ببینند که سه تا کلاغ این طرف و سه تا حللی آن طرف گذاشته اند که نریزد روی زمین و هنوز هم میریزد این را هنوز شهرداری شما و وزارت کشور شما نتوانسته است درست بکنند این را اول درست کنید بعد بروید روی خصوصیات فنی جاده سومی که بایستی بعد از همه این مطالب عمل بشود این درست مثل این است که مایک کمیوت آناناسی برای دسر خودمان حاضر کرده باشیم ولی نهار نداریم اما آن کمیوت آناناس را داریم این آقایان نمایندگان مجلس تذکرات عهده ای بدولت دادند دولت گوش نداد بعد معلوم شد که صحیح است چند نفر از این آقایان آمدند و راجع بجان مولم صحبت کردند و می گفتند گفتند ولی کسی گوش نداد بعد خودشان متوجه شدند که عجب اقتضای است و جان مولم تشریف برد، حالا خسارت می خواهد این تذکرات را ما راجع به مطالب دادیم همین تذکرات را راجع به رادیو دادیم و رادیو یک خرده بهتر شده است و امیدوارم بهتر شود و همین تذکرات را در جلسه پیش و اسبق راجع بتلوویزیون دادیم و همین تذکرات را راجع بجاده سوم می دهیم موقعی که شما این حرف را زدید که مجلس اجازه بدهد که فلان کار را بکنیم من بسیار متأثر شدم بعلمت اینکه حالا شما یک تئوری جدیدی دادید که در علم حقوق تازگی دارد که مردم باید شکایتشان را به وسائل معین بکنند و قانون باید بگذرد و بنده اجرا بکنم اینطور نیست صدای من مادامی که در اینجا هستم و افتخار بوسیدن این عتبر را دارم صدای مردم است وقتی که چیزی را گفتیم شما باید اجرا کنید برای اینکه شما مستخدم مردم هستید و ما هم برای احوال را میدانیم ، بنا بر این صلاحیت

و قانون مجازات عمومی شما! مجازات خواهد کرد (صحیح است) یعنی اگر ریاست مجلس شورای ملی و نمایندگان مجلس بشما تذکر میدهند که آقا حرف های مردم را گوش بدهید تنها حکومت مردم بر مردم است از برای بقای دستگاهی است که شما یک عضو خیلی کوچک آن بیشتر نیستید مایک چیز دیگری علاقمند هستیم برچم ایران و بقای سلطنت ایران است (احسن است) برای اینکار باید مردم را نگاه داشت باید خواسته های مردم را اجرا کرد باید تان زود شما و زرا وقتی گوشه سندی نشسته اند بازاده مردم هستید و وقتی هم باشید می اندازند تان توی زندان، گوش بدهید ببینید مردم چه میگویند و چه نمیگویند اطاعت بکنید آنوقت هم که یک نظر خصوصی بود و یک عرض و مرض شخصی بود قانون گفته است چه بکنید، حداکثر مجازات ، شبان اگر دزد دریایی از دزد عادی مجازاتش شدید تر است صاف و پوست کند، دوسیه های افراد مشخص است بگذازد روی میز من اینقدر که اصرار میکنم روی شهردار شما و کارهای شهرداری بهیچوجه من ادعائی از شهرداری ندارم همین الان از شما تقاضا کردم که از این متکذبان ظاهر ساز و دروغگو که شما جلوتان را وسپینا هم آیدند و جلومردم را میگیرند و افتضاح می کنند و ابروی مملکت سه هزار ساله را میبرند جلو گیری کنید فرمودید میکنم و بنده تشکر میکنم آقا بکنید اینکار را از این گذشته برسیم بکار این جاده سوم، خدای من شاهد است جهت یابی من بسیار خراب است ، یعنی اگر خود پست رل نشنیم نمیدانم امجدیه کجاست ، جا سوم کجاست و آن مطلب این است که جناب آقای وزیر کشور که این لایحه را آورده اند میدانند که خرج این جاده چقدر است (بیات ما گو - ۵۰ میلیون تومان) تخیر تو میبری ، خیر اگر از من بپرسند بنظرم در حدود دوست میلیون تومان یعنی دو میلیارد ریال خرج دارد، این مطلب را بر آورد فرمودید که اگر شما خاکبرداری با آن وسائل تکنیکی که برایتان آورده اند بکنید کمتر خرج دارد یا خراب کردن خانه هائی که مردمی با خون دل برای خود ساخته اند و دلشان می خواهد شما خراب بکنید ، خانه مردم را خراب نکنید ، یک مطلبی است که دولت باید همیشه در نظر بگیرد و آن اینست که در یک اجتماعی باید سوابق اجتماعی افراد را در نظر گرفت و حرف زد ممکن نیست یک نفر آنکلسی و یک نفر امریکائی اندازه من راجع بمملکت ایران صلاحیت داشته باشد بعلمت اینکه پدر دردم ، خودم و بچه هایم از توی این خیابان ها و کوچه ها بالا آمدیم تا سفر را میشناسیم ، مردم را میشناسیم ، اوضاع و احوال را میدانیم ، بنا بر این صلاحیت

را داریم ، شما یک مرتبه از گوشه شماره ۳ فلان استریت یا از گوشه هامبورگ یک کسی را بر میدارید و بپاویزید این جا و مقدرات ما را میدهد به دست آنها ، این کار بدی است ، کار خلاف است کار درستی نیست ، شهرداری تهران را صفاری میدانند که چیست بعلمت اینکه در لاهیجان یا در رشت یا در تهران مویش را سفید کرده و امروز هم می توانند توی چشم مردم نگاه کند و حرف بزند و شما این دسته کلها را که برای ما میاورید نمیتواند بفهمد امروز آقای دکتر جلالی استاد دانشگاه که هم اسم شما هم است آمده در منزل من بازنگ بریده و قیافه گرفته ، می گوید خانه ای دارم که در کنار جاده سوم افتاده این را میخواهند خرابش کنند، این خانه را من بجان و دل ساخته ام باو گفتم که آقای دکتر این مصالح مملکت است و قانون است باید خانه تراز بین برود، شما را بخدا ببینید جواب چه میگوید میگوید یک جاده ای ساخته آید به عرض ۵ متر از هر طرفی هم دو تا حریم ۵ متر تری را پیش درست کرده آید و می گویند که این دو تا ۵ متر را متری صد تومان میخریم ، میگوید من که مزاحم جاده شما نیستم اگر خانه من در خارج این جاده قرار گرفته است و اگر برای زیبایی است و از نظر اور با نسیم عیبی ندارد این را خراب نکنید من هم بول شما را نمیخواهم و اگر شما بول در این جور موارد میدهد تصرف غیر قانونی در اموال دولت است برای اینکه مردمی که این پول را میگیرند بصرفه آنهاست دوست مایلون تومان خرج میکنند بکنده زیادی از مردم را نراضی میکنند برای اینکه مهندسی که آنکارا را ساخته است اینچور نظر داده است نه آقایان من نظار این آقایان دیگر را هم میخواهم من نظر عموم را می خواهم مگر شما جاده سوم را برای کی میسازید؟ اگر برای این مردم میسازید باید نظرا کثرت این مردم را در نظر بگیرید دومرتبه عرض میکنم ، آن تعریف را میدانید که دولت عبارتست از دستگاهی که برای حفظ حقوق افراد تشکیل شده است ، اگر افراد نخواهند دولت حق ندارد بخواهد ما با خیابانهای بیست متری ، پانزده متری یا این کوچه هائی که شهها جرات نمی کنیم بدون نورافکن راه برویم چون میافتم در سوراخها ، میدان ۴۰۰ هزار متری می خواهیم چه کنیم اما این را یک مرد اهل فن صحبت میکند بکنند مجتهد یعنی مهندس ظفر یا مهندس جفرودی صحبت می کند ، این افراد تحصیل کرده و بی نظر آمدند اینجا حرف زدند این افراد فنی می فهمند یا آن آقایانی که در هامبورگ سد سازی کرده است البته او هم می فهمد، اما پدر آنجا می خورد، اهل فن هست اما مملکت ما احتیاج دارد با آنکار

رئیس - آقای وزیر کشور

وزیر کشور - (دکتر جلالی) بنده تصور کردم با عرضی که کردم موضوع حل شده باشد برای اینکه تمام فرمایشاتی که جناب آقای دکتر شاهکار فرمودند در حقیقت عراض بنده در آن مستتر بود برای اینکه بنده عرض کردم این لایحه میرود در آنجا غور میشود بحث میشود تمام مطالبی که فرمودند مورد نظر قرار میگیرد

والا اینجا که بنده نمیتوانم بگویم و فوراً متصدی و شهرساز تعیین کنم یا متصدی ساختمان وغیره اینها تمام مطالبی است که بعد از اینکه این لایحه میروید بکمیسیون آقایان این مطالب را رسیدگی میکنند و بحث میشود وقتی مشخص دادند صحیح است بر میگردد برای تصویب یک موضوعی فرمودید که من یک تئوری دیگری دارم نسبت با اجرای قوانین خواسته عرض کنم که این تئوری بنده نیست این مرفقانون اساسی است یعنی هر یک از آقایان نمایندگان که اینجا تشریف میآورند نظر براتی اظهار میدارند بنده نمیتوانم فوراً آنرا اجرا کنم تشریفاتی دارد آقایان نظریاتی بر مرام ما دیده اند انی میفرمایند بصورت لایحه آن لایحه تصویب میشود و بنده مصلح و بگری آن هستم ولی اینکه فرمودید هر نظری شت تریبون گفته شد قابل اجرا برای بنده هست اینطور نیست آنوقت خیال می کنم طور دیگری منظور بوده است والا دولت مجری قوانین و مقررات است و آن مقررات چون بتصویب آقایان رسیده بعنوان نماینده ملت برای مصالح توضیحاتی که عرض کردم استدعا میکنم برای این که وقت مجلس تلف نشود و زود تر بشود که این قانون در کمیسیون مطرح بشود موافقت بفرمایید زودتر تصویب شود و در آنجا بحث میشود آنچه آقایان فرمودید نسبت بشهرساز و نقشه و همچنین واگذاری بمقاطع کار هر چه مقررات اجازه میدهد خوشوقت میشوم که از اطلاعات و نظریات آقایان استفاده کنم

رئیس - چون شور اول است بیشهادت بکمیسیون میروید و آنجا بهتر میشود بحث کرد آقای خلعت بری بفرمایید

خلعت بری - يك قانونی بود که مجلس هجدهم تصویب کرد چون مدت دار بود و بلا تکلیف بود بنظر بنده چاره ای نبود جز اینکه بمجلس بیاید بنابراین عمل دولت از اینکه لایحه آورده بمجلس و تقاضای تمدید کرده بنظر بنده اشتباه نیست و صحیح است که اینجا اشتباهات تذکر داده شود خیلی جای تأسف است که کاری که باید بوسیله انجمن شهر انجام شود حالا افتاده است بدست دولت و مجلس و کمیسیون اگر از این قضیه ناراضی زیاد باشد بدون تردید متوجه دولت است در حالیکه باستانی متوجه انجمن شهر باشد تذکری که بنده میخواستم بدهم این بود که تذکر آقایان نمایندگان محترم از لحاظ اهمیت قانون صحیح است و قانون را مطالعه فرمودند و آن قانون این است که يك جاده تا شیران کشیده شود دو دست متر خود جاده ۱۲۰ متر از این ۲۰ متر جاده است ۴ متر دو طرف را شهرداری حق تملك دارد بنده عرض می کنم که در دو طرف این جاده دو دست متر یعنی هر طرفی صد متر حق اشراف از مردم

مطابق قانون میگیرند قانون توسعه معابر که ما داریم اگر ملکی خراب شد و در نتیجه خرابی رقیبتش افزوده شد آنکسی که مجاور خیابان است حق اشراف را میدهد و از این قانون در صدمت مردم از اینکه اشخاصی مجاور باشند یا نباشند باید حق اشراف بپردازند، حالا اگر این قانون همین کیفیت و بدون شور کافی تصویب بشود نتیجه اش این میشود که این قانون از تئوری بیابان که رد میشود بیابان را آباد میکند و يك حق اشرافی مردم میپردازند ولی وارداتی که شد میخورند بیافغای مردم باغهایی که از صد سال پیش با نظر آباد بوده شمیرانی های بیچاره مردمیکه باغهای کوچک دارند و بزحمت نگاه داشته اند و در تابستان با نهایت زحمت آب میدهند و دولت هم با آنها مساعدتی میکند و خودشان این باغها را آباد کرده اند خانه هایی که مردم ساخته اند اگر این خانه در حدود دو دست متر واقع شود که خراب میشود و شهرداری تملك میکند و اگر خراج شد آنوقت تا صد متر باید حق اشراف بدهد و دهاتی بیچاره در خانه اش نشسته و باید حق اشراف بدهد پس مردم حق دارند وحشت داشته باشند از قوانینی که میگردد و عادلانه نیست و برای زندگیشان ایجاد زحمت میکند بنا بر این این قانون از این جهت باید حتماً مورد رسیدگی واقع بشود (صحیح است) مطلبی که بنده میخواستم عرض کنم این است که ما همیشه پنجاه سال جلو هستیم یعنی پنجاه سال جلو فکر میکنیم و فکری را که حالا میکنیم فکر هائی است که تطبیق با زمان ما میکنند بعد از جنگ در امریکا از شهرهای بزرگ عدم آزادی از مردم خارج شدند رفتند بمناطق خارج از شهر و دیگر فکر شهر بزرگ در شهرهای بزرگ از بین رفت برای اینکه مردم ازدود و بغار راحت بشوند حرارت کمتر بدهند بهتر خانه های از زمان ترمال لاجاره کمتر بدهند بنده چندماه پیش خواندم که شهرداری نیویورک و شیکاگو دارند تمهید مقدماتی میکنند عوارض را تقلیل میدهند بار کها و باغهایی برای مردم ایجاد میکنند که مردمی که از شهرهای بزرگ خارج شده اند برگردند بشهرها ما تازه آمده ایم بفکر افتادیم که شهرهای بزرگ بسازیم این تهرانی که اینقدر بزرگ شده و تا این اندازه اش تمام مملکت را خراب کرده میخواهم ده برابرش بکنیم که ده برابر ولایات ایران خراب بشود (صحیح است) و البته از لحاظ اقتصادی دارم عرض میکنم از يك طرف میگوئیم که قیمت زمین و معاملات زمین تمام کارهای اقتصادی را فلج کرده است و کسی نمیرود برای کار دیگری پول خرج کند چون يك متر زمین میگردد بعد از یکسال بده را برمی فروشد مگر احمق است برود کارخانه درست کند و بچنگ مأمورین مالبه و ژاندارمری و این و آن بیفتد مردم

احق نیستند بنابراین از آن طرف نقشه هائی میکشیم و کارهایی میکنیم که قیمت زمین را زیاد میکند و بررسی زمین درست میکند این دو سیاست با هم تضاد دارد ما هم نمیدانیم که چطور باید این تضاد را حل کنیم این تذکرات را باید داد از لحاظ اقتصاد مملکت آقایان همی سال پیش مرحوم کریم آقا خان بوذرجمهری رئیس شهر داری بود و اطلاعاتی هم نداشت اما شما يك فکری بکنید ببینید چقدر مطابق روز و احتیاج مردم فکر میکردید بیچاره نمیدانست که تومبیل اینقدر زیاد میشود که خیابان برق را پنجاه متر بکنند اما يك فکر میکرد اینجا شهرداری هائی که بعد از شهریور آمدند آقایان سرتیب صفاری و ابتهاج میدانند که چه کرده است آنها نمیدانستند که تهران احتیاج يك شهر جدیدی دارد ولی هیچ از این قوانین نگذرانند آمدند گفتند که ما يك شهر جدیدی را در نظر میگیریم این خیابان شاهرضا و تخت جمشید و بخت آباد و ویلا را نه يك شاهای از مردم گرفتند و نه بکار کسی کار داشتند نشسته با چند نفر مهندس ایرانی مهندس فردوس بود با یکی دو نفر دیگر نشستند و تمام شهر را در نظر گرفتند این که میبینید ام خیابان های شمال شهر نقشه دارند این نقشه را اینها کشیدند این خیابان تخت جمشید اول ۴۰ متر بود نقشه اولیه اش ۴۰ متر بود بیابان بیابان بود بعد شهرداری آمد از هر طرف ۵ متر شرا کم کرد شد ۳۰ متر و حالا تمام اسناد مالکیتی که مردم در شمال و جنوب خیابان دارند همه اش ۵ متر حاشیه دارند ببینید چقدر خوب فکر کردند سر لشکر کریم آقایان خیابان شاهرضا را نکر کرد و آقایان ابتهاج و سرتیب صفاری چقدر خوب فکر کردند خیابان دانشگاه و فلکها و خیابان کرج را فکر کردند دیدند تهران احتیاج بيکنشهای دارد نقشه را ترسیم کردند گفتند هر کس خانه ای بسازد باید روی این نقشه باشد در خیابان شاهرضا تخت جمشید و ویلا تمام این خیابانها بر روی زمین بنشیند خانه ها در جای خودش ساخته شد يك خانه هم خراب نشد و يك کدک زدند ، برای اینکه شهر دار تهران فکر کرد که شهر تهران قسمت بالا احتیاج بيك شهر جدید دارد حالا اگر وسیله نقلیه زیاد شد عرض خیابان باید زیاد باشد یک چیز دیگری است مسئله ایست که آنروز بیشتر از این نمیشدیش بینی کرد امانا امروز باید فکرمان لااقل بقدر آنروز آنها باشد بنده مهندس نیستم ولی آدم نباید شاعر باشد تا شعر خوب را بفهمد موسیقی خوب را آدمی که موسیقی هم نداند میتواند بفهمد ذوق هم دخالت دارد بنده میخواهم بگویم این جاده سوم برای کجا است برای تهران است یا برای شیران جواب اول برای تهران خوب افکار جاده سوم

قرار شد که اضافه بشود این تومبیل هائی که از آن عبور میکنند باید بکجا بیاید باید بیاید شهر تهران پس شهر تهران را باید قبلاً بکنند بکنند شهر تهران خیابان ۵ متر شرا رده متر بکنند که درد را دوا نمیکند مسکو چکار کرد شهرهای دیگر اروپا چکار کردند این شهر تهران مترو و واگن برقی میخواهد این جمعیت را باید با وسائل برد زیر زمین آورد بالا و باید این وسائل را ایجاد کرد و باید دید در سایر نقاط چه عملی کردند باید مترو درست کرد این وسائل می خواهد الان در آلمان غربی یولشان زیاد است دلار و طلا دارند میگیرند که در ممالک خرج بکنند آنها را بیارند يك امتیاز حق استفاده ۲۰ ساله بدهید که مترو را درست کنند والا این شهر تهران که روز بروز جمعیتش زیاد تر میشود و بدتر خواهد شد و این خیابان برای تهران دردی را دوا نمیکند حالا بگوئیم که این خیابان برای شمیران است اگر برای شمیران نمیخواهد این همه خرج چرا میکنید این دو خیابان موجود را دو خیابان شرقی و غربی اضافه بکنید و عرض خیابانهای قبلی را هم هر طرف ۵ متر یا ۱۰ متر اضافه بکنید یا يك خیابان ۱۰ متر و خیابان دیگر ۲۰ متر عبور و مرور شمیران و تهران آسان خواهد شد و برای تهران آینه اگر میخواهیم راهش این است که برویم از این ابتدای خیابان عباس آباد که جاده سوم می خواهد تأسیس شود تا شمیران که میخواهد وارد شود مثل زمان سر لشکر کریم آقا خان خدا بیمارز يك نقشه درست کنید که معلوم بشود ۸ خیابان شرقی و غربی دارد و چند خیابان شمال و جنوبی این نقشه را مطالعه کنید و بیاورید کنید آنوقت این را معین کنید چهار خیابان شرقی و غربی یکی جاده سوم و یکی غربی و یکی شرقی نه حق اشراف بگیرد و مردم را برای جاده سوم بین تهران و شمیران زحمت بدهید بنده عرض میکنم پیش از آنکه باین کار دست بزنید يك جاده تهران و شمیران درست کنید يك مهندس مهندس بیارید نقشه اش را تهیه کنید همینطور که در زمان سر لشکر کریم آقا برای شاهرضا و تخت جمشید درست کرد نه حق اشراف گرفتند و نه مردم را ناراضی کردند گفتند این خیابانهای ما است هر کسی میخواهد خانه بسازد با رعایت این حدود بسازد بنده خودم وکیل عدلیه بودم برای ده دوازده تا از دوا های مردم تا معلوم شود هر کسی میآید زمین بخرد روی آن نقشه خواهد بود پس بنده عرض میکنم که از این آقایان مهندسینی که اینجا هستند از دوا مهندس خارج هم تقاضا بکنید بیایند و رسیدگی بکنند و ببینند کجایش غلط است آقا شهر میخواهد درست کنید يك خیابان درست نمیشود باید

نقشه داشته باشد دوا دوازده تا خیابان درست بکنید نقشه اش را هم بگذارید آنجا به مردم بگوئید آنرا رعایت کنند این که می میکوئید جاده سوم اگر برای عبور مرور است که دمتر بیشتر عرضش باشد این است که بنده این مسائل را ناچار بودم تذکر بدهم که در صورت مجلس باشد و روزی در بیارند و در مجلس خوانده شود آنوقت معلوم میشود که ما گفتیم که تهران يك نقشه لازم دارد اگر آن نقشه درست شد آنوقت مردم بگوئید که چطور بسازند اگر بنده مهندس نیستم و نتوانستم که مطالب را طبق اصول فنی بگویم معذرت میخواهم ولی امیدوارم باین عرض ترتیب اثر بدهند (احسن)

رئیس - آقای وزیر کشور وقت مجلس را توضیح نکرده باشم بعضی مطالب را عرض نمیکنم ولی چون آقایان مطرح میفرمایند مجبورم که توضیح بدهم نسبت بفرمایش جناب آقای خلعت بری تمام این اقداماتی که زودیه شده برای تهران بزرگ یعنی آن قسمت هائی که الان وابسته به تهران است یا بعداً جزء تهران خواهد شد برای همه اینها نقشه ای تنظیم شده است و در کمیسیون هم بنده آن نقشه اصلی را حضور آقایان خواهم آورد که ملاحظه بفرمایند برای اینکه همانطوریکه فرمودید با يك جاده شهرسازی نمی شود کرد و تا يك اصول کلی و يك نقشه اساسی نباشد نمیشود يك خیابان را ملاک عمل قرارداد و در لایحه امور شهرداریها هم برای تهران بزرگ و آن معله هائی که وابسته به تهران است و مرور وصل به تهران خواهد شد یکی یکی حدودش معین است و بصورت ناحیه در آمده این نواحی فعلاً شهرداری مستقل خواهد داشت ولی وقتی که وصل شدند و متمم شدند البته در آینده دورتر آنوقت یکی از نواحی شهر خواهد شد و برای اینکه کار اساسی تجدد نظر بشود هم از حیث خط سیر جاده وهم از حیث عرض (بکنفر از نمایندگان) از همه حیث) و خصوصاً قسمتی که در اینجا برای اینکه آقایان مطلع شوند عرض میکنم جز جاده سوم در این نقشه تهران بزرگ جاده چهارم و جاده پنجم هم کشیده خواهد شد ولی البته بهرود پس از اینکه سنواری بگذرد و احتیاجی باشد که این خیابانها کشیده شود و همینطور خیابانهای شرقی و غربی که اینها را بهم متصل کند بنده در کمیسیون نقشه تهران بزرگ را هم بعرض آقایان خواهم رسانید و فعلاً راجع به این لایحه هر نظری که آقایان دارند بنده نمیدانم که چه توضیح بیشتری باید عرض کنم آن نصادقاً در ضمن بحث هائی که میشد راجع بسد لار بود و صحبتی بود از لوله کشی تهران

بحث شد که تهران اگر بعداً بخواهد يك اوله کشی اساسی داشته باشد و بعد فاضل آب و اوله های بزرگ عبور بکنند باید الان تصمیم بگیرند که بعداً وسیله نقلیه آینه اش چه خواهد بود آیا وسیله نقلیه فقط متحصص به اتوبوس و تومبیل خواهد بود یا اینکه ترن زیر زمینی داشته باشیم چون اگر تصمیم قطعی اتخاذ نشود تهران بعد ها احتیاج به ترن زیر زمینی داشته باشد باید از هم اکنون فکر کرد برای اینکه وقتی شما بخواهید کانال بکنید آنوقت نمیشود خراب بکنید در آن قسمت هم البته اینها فکرها هائی است که باید بشود ولی باین فوری و فوری هم از لحاظ اعتبارات هم از لحاظ محظورات شهرداری نمیشود ولی در نظر است که يك نفر را هم مأمور اینکار بکنیم که اینرا هم مطالعه بکنند (برفوسر اعلم) آلمانی نباشد) نظیر فرانسوی است و این را هم آقایان تصور فرمایند که بنده تعصبی نسبت باین امر دارم برای من ممالک دیگر علی السویه است فقط منظور اینست که متخصصینی که میآیند وارد و صالح باشند و انشاء الله بتوانیم در سنوات آتی ایرانی برای این کار تعیین کنیم و در این قسمت هم روشن بشود و ببینیم که چه طریق میشود که این نقشه ها را اجرا کرد و دیگر من تصور میکنم بحث باندازه کافی در این باره شده است اگر آقایان لطف بکنند این لایحه را تصویب بفرمایند و برود بکمیسیون که زودتر اینکار بشود در کار ما تسریع بعمل خواهد آمد

رئیس - پیشنهادی در کفایت مذاکرات رسیده که قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی - کفایت مذاکرات را پیشنهاد مینمایم اردلان

رئیس - توضیح میفرمایید بفرمایید **اردلان** - بنظر بنده اتفاق نظر نمایندگان در این پیشنهاد تجدید نظر بشود هم از حیث خط سیر جاده وهم از حیث عرض (بکنفر از نمایندگان) از همه حیث) و خصوصاً قسمتی که در اینجا برای اینکه آقایان مطلع شوند عرض میکنم جز جاده سوم در این نقشه تهران بزرگ جاده چهارم و جاده پنجم هم کشیده خواهد شد ولی البته بهرود پس از اینکه سنواری بگذرد و احتیاجی باشد که این خیابانها کشیده شود و همینطور خیابانهای شرقی و غربی که اینها را بهم متصل کند بنده در کمیسیون نقشه تهران بزرگ را هم بعرض آقایان خواهم رسانید و فعلاً راجع به این لایحه هر نظری که آقایان دارند بنده نمیدانم که چه توضیح بیشتری باید عرض کنم آن نصادقاً در ضمن بحث هائی که میشد راجع بسد لار بود و صحبتی بود از لوله کشی تهران

جاده احداث بکنیم نباید ملك آقا را بزور گرفت و بعد گفت که بهر قیمت که بخواهم و بهر که دلم بخواهد می فروشم آیا يك همچو کاری را میشود کرد ؟ بنظر بنده برخلاف انصاف است بنده چون کفایت مذاکرات را پیشنهاد کرده ام نمی خواهم وارد اصل موضوع بشوم عرض کنم صحبت هم شد آقایان نظریات بسیار مفیدی بمجلس شورای ملی دادند همین آقایانی که صحبت فرمودند آقایان نمایندگان را متوجه معایب این پیشنهاد کردند البته جناب آقای وزیر کشور هم نظر خاصی که ندارد که خیابان همچو برود یا همچو نرد چون نه ملكی دارند نه زمینی بنابراین آقایان موافقت کنند که پیشنهادات قرائت بشود بکمیسیون برود و کمیسیون يك چیز لاملی را بمجلس شورای ملی بیاورد

رئیس - آقای مهندس هدایت مخالفه ؟

مهندس هدایت - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد رأی گرفته می شود نسبت به کفایت مذاکرات آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد رأی گرفته میشود به ورود در مواد آقایانی که موافقت قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد يك صحبتی آقای دکتر شاهکار کردند و هم آقای اردلان تذکر دادند اصلاً همچو اختیاری بشهرداری مطابق قانون توسعه معابر داده نشده ماده دوم قانون توسعه معابر قرائت می شود ملاحظه بفرمایید که شهرداری نمی تواند بیشتر از احتیاجش برای معابر یا میدان بگیرد مگر قانون جدیدی بیاورد (ماده دوم بشرح زیر قرائت شد)

(ماده دوم - شهرداری مکلف است نقشه مشروع میدان یا برزخ یا خیابان یا کوی را تا حدی که طبق ماده ۱۰۰ مورد احتیاج شهر باشد تهیه کرده و مقدار هر متری که از هر خانه یا مستقل یا زمین شجر یا مزروع یا بیاض جزء شارع یا میدان خواهد شد تعیین و ارزیابی نموده پس از تصویب انجمن شهرداری و فرمانداری محل بوزارت کشور فرستاده و وزارت کشور در صورت تصویب آنرا برای اجرا بشهرداری میفرستد شهرداری با تعیین موقع اجرای نقشه که اقلاً سه ماه پس از انتشار آگهی یا اخطار کتبی خواهد بود بوسیله آگهی یا اخطار کتبی بمالكین یا نمایندگان قانونی آنها و اموتولیان و متصدیان موقوفه اطلاع میدهد و در مواقع ضرورت و فوریت انجمن شهرداری با تصویب وزارت کشور می تواند مدت سه ماه را با تقاضای موقع و محل تا ثلث دهد

رئیس - بنا بر این ملاحظه میفرمایید شهرداری جز برای احتیاج خودش یا شارع یا میدان دیگر حق اضافه ندارد و اینکه در اینجا صحبت شد که ۱۵ متر اضافه بگیرد در این قانون این حق داده

نشده است ماده اول مطرح است آقای مهندس هدایت بفرمایید

مهندس هدایت - بنده تصدیق میکنم که اینجا وظیفه جناب آقای دکتر جلالی خیلی سخت است برای اینکه خود حضرتعالی میدانید قبل از اینکه جناب عالی وزیر بشوید و بنده وکیل بشوم خیلی به جناب عالی ارادت داشتم و حالا هم دارم منتهی جناب عالی باید از يك دستگامی دفاع بکنید که این دستگام محکوم است و خیلی هم متأسفم که جناب عالی باید دفاع بکنید حالا انجمن شهر متأسفانه نیست و جناب عالی قائم مقام انجمن شهر هستید و اینجا بعنوان وزیر باید کار بسیار مشکلی است بنده تصدیق میکنم خیلی هم ناراحت کننده هست چون بعضی اوقات ممکنست مطالبی بفرمایید که اصلاً عقیده تان نیست بنده چیزهای عجیب و غریبی میشنوم چیزهای خیلی عجیب و غریب میشنوم در روزنامه خواندم که صاحبان سینماها میخوانند اعتصاب بکنند بعد شرحی نوشته بود که چون شهرداری تمکین نکرده است بتصویب نامه هیأت دولت بنا بر این صاحبان سینما میخوانند اعتصاب بکنند ملاحظه بفرمایید این گل آخری است که شهرداری تهران سر وزارت کشور و هیأت دولت زده است آقا در شهرداری تهران مگر این شهرداری تابع شما نیست ؟ اینجا از کجا آورده ؟ این سر خود کار میکند یا تابع شما است ؟ انجمن شهر که ندارد شما قائم مقام انجمن شهر هستید در هیأت دولت تصویب نامه صادر میکنند و شهرداری اجرا نمیکند این مطلب خیلی مهمست عرض کنم که هلت اینکه آقایان علاقمند هستند و بحث میکنند روی گرفتاری هائی است که این شهرداری هر روز برای مردم تهران و دولت خود شما فراهم کرده است بنده مثال های عده دارم که این آقای شهردار شما حرف شمارا گوش نمیدهد خیلی معذرت میخواهم استدعا می کنم توجه بفرمایید در تهران تصمیم گرفته اند کار اسفالت تهران را واگذار کنند بيك شخصی شش ماه پیش بدستش ابلاغ دادند که برود کار کند رفته خیابان بوذرجمهری را ۵ متر کنده میدانید که چقدر بولش می شود ؟ (برفوسر اعلم) خدا بدیش را بیاورد که ۱۵ متر کنده است قدمه امیکند توجه بفرمایید خیلی مهمست بعد مناقصه گذاشت که عمل غیر قانونی خودش را قانونی بکند ولی برای اینکه این شخص موصوف برنده شود شرایط مناقصه را بقدری مشکل کرده است که فقط آن شخص برنده بشود و آن شخص برنده هم شد با چه قیمت سه برابر قیمت (صحیح است) شما آقای وزیر کشور که مسئول شهرداری هستید شما که امروز دفترتان تشریف میبرید قیمت هائی که در این مناقصه برنده شده اند بخواهید آنوقت

بینید چه میکنند و چه چاره‌ای می‌کنند (صحیح است) اینجرف هائی که ما اینجا میزنیم خدا شاهد است نظر خصوصی نیست مامی بینیم پول این مردم را برای خود شیرینی دارند بهتر میدهند ۳۰ میلیون تومان پول این مردم را، شهرداری کجا پول دارد که ۳۰ میلیون تومان خرج شش ساله را دو ساله بکنند؟ بعد آقای وزیر پست و تلگراف هم می‌آید کابل می‌کشد آقای سرتیپ آجودانی هم پشت سرش کابل برق میکشد استدعا میکنم توجه بفرمائید اینکارخانه ۵۰ هزار کیلوواتی که اینجا گذاشته اند هنوز ترانسفورماتورهایش در تهران نصب نشده هنوز کابل کشی نشده ملاحظه کنید عدم هماهنگی دستگاه‌ها را به بیند هنوز وزارت پست و تلگراف و تلفن مردم تلفن نداده است هنوز در تمام خیابان‌های تهران باید اسفالت‌های تهران کف‌بندی بشود و کابل کشی برق ۵۰ هزار کیلوواتی بکند و کابل کشی تلفن‌های تهران بشود آنوقت این آقا میخواهد برای خود شیرینی یا هر چه اسمش را بگذارد اسفالت تهران را دو سال بکند، قرض بکند، از کی؟ از مقاطعه کار. مگر دستش چاق است برود از بانک ملی با صدی چهار قرض بکند، چرا مرود از مقاطعه کار قرض میکند با صدی ۲۴؟ این‌ها یک مطالبی است که ما باید این‌جا بگوئیم این‌جا یک مقدمه‌ای در این گزارش نوشته شده که خیلی انترسان است این مقدمه را استدعا میکنم توجه بفرمائید کمیسیون کشور همینطور تأمین رفاه و آسایش خاطر مالکین اراضی مسیرو حوالی جاده مزبور وجود نقشه قطعی را قبل از رسیدگی و تصویب این لایحه ضروری دانست پس از اینکه آمادگی نقشه قطعی از طرف وزارت کشور اعلام گردید کمیسیون در چند جلسه با حضور آقایان وزیر کشور و شهردار طهران لایحه مزبور را بانقشه ترسیمی مورد رسیدگی قرارداد و پس از اینکه غیر قابل تغییر بودن نقشه مسلم گردید در جلسه مورخه ۱۲ ر ۱۰ ۳۶۱۰ بامضای آقایان امضاء حاضر در جلسه کمیسیون رسید آن نقشه‌ای که آقایان تصویب فرمودند دسته گل جدیدی است آنوقت آمده اند امضاء هم از اعضای کمیسیون کشور گرفته اند برای اینکه

بگویند خودتان کرده‌اید، همین طور که آقای وزیر کشور فرمودند مسئولیت این امر بعهده دولت است بای آقایان و کلارا چرا میان میکشید (بیات ما گو- بوکلا چه مربوط است؟) بوکلا آقا مربوط نیست شما می‌آئید چهار تا امضا می‌گیرید بعد میگویی که دخالت نداریم و هر کار که دلتان می‌خواهد می‌کنید ۲۰۰ میلیون تومان حداقل خرج این جاده است آقای شهردار تهران ۲۰۰ میلیون تومان را از کجا می‌بخواهد بیاورد اگر ایشان خیلی شهردار خوبی هستند همانطور که آقای دکتر شاهکار فرمودند چهار تا ماشین مزبله جمع کن بیاورد که وضع اسف آورشهر تهران اینطور نباشد پیاده روها را اسفالت بکنند، در بدترین فصل و ناساماترین فصل تمام پیاده روها را همچو کثیف اسفالت کردند یعنی یک قیر ماست مالی کشیدند ما که فهمیدیم می‌بینیم خدا شاهد است گریه مان می‌گیرد، خدا شاهد است پول این مملکت را تلف می‌کنند، نقله می‌کنند روی این اسفالت چهار تا کلنک زدند که برخلاف اصول فنی است من شهادت می‌گیرم تمام مهندسی را که در این مجلس هستند و یک قشر نازکی کشیدند و قیمت اسفالت زیر راهم دو مرتبه گرفتند و خوردند آقا این وضع شهرداری است در این دکان را ببینید، نخته کشید، یک کسی که وارد نیست تمام دزد هائی را که از شهرداری بیرون کرده بودند دو مرتبه آوردند سر پست‌ها (صحیح است) آقا این معنی ندارد چون یک دولت دیگر کرده دولت بعد بیاید برخلاف او عمل بکنند این صحیح نیست ایشان آدمی نیست که بن سانس داشته باشد و اختیارش هم دست اشخاصی است که مارخورده اند و انعی شده اند آن وقت می‌خواهند جاده سوم بسازند جاده سوم می‌خواهیم چکار؟ انومبیل‌ها یک قدری پواش برونند اول برق و کثافت تهران را درست کنید خیابانهای تهران راه متره متر نکنید تشریف ببرید خیابان بوذرجمهری ببینید چه کرده اند، متری ۴ هزار تومان می‌دهند این پول این مملکت است، پول این مردم بد بخت است که مواز می‌دهند و وضعشان

اینطور است آنوقت این پول را این طور بهدرمی دهند یک داسوز فهمیده می‌خواهد، خدای من شاهد است که همه این کارها را اصلاح بکند خدای من شاهد است از روی نهایت تأثر من این مطالب را می‌گویم برای اینکه هر روز بچشم خود می‌بینم غرض و مرضی ندارم باین وزیر هم تذکر می‌دهم بوزیر کشور تذکر دادم ابلاغ صادر کردند گوش نمی‌دهند شما که فرماندار بروجرد را رفتید عوض کردید یک روز هم تشریف ببرید شهرداری یک ابلاغ هم دست ایشان بدهید

پروفسور اعلم - او اصلاح گوش با ابلاغ ایشان نمی‌دهد

رئیس - آقای مخبر کمیسیون بفرمائید

مخبر کمیسیون کشور (سبید - مهدوی) - متأسفانه لایحه جاده سوم در موقعی در مجلس مطرح شده است که آقایان روی احساسات نسبت به شهرداری انتقاداتی دارند و بنده در آن مداخله نمی‌کنم بنده در آن جلسه هم عرض کردم خوب از نقطه نظر مخبری کمیسیون کشور بنده باید جنبه دفاعی بیش بگیرم اما مطلبی که وارد است تعصب نباید بخرج داد در افواه مردم هم چون مطلبی که آقای مهندس هدایت راجع با اسفالت فرمودند افتاده و خیلی بیش از اینکه آقا فرمودند تنقیدات میشود البته باید برای افکار عمومی روشن بشود که این مطالبی که می‌گویند تا چه اندازه صحیح است ولی مطلبی که راجع بپدمه لایحه آقای مهندس هدایت فرمودند باید در نظر داشته باشند که این قانون جاده سوم قانونی است که گذشته و اجازه داده شد بدولت و شهرداری که این جاده را احداث بکنند راجع به نقشه هم که از کمیسیون کشور امضا گرفتند امضاء نکردند، بلکه خود آقایان امضاء کردند روی این اصل که مجلس بالاتفاق روی این قانون اظهار نظر کرد و اظهار تمایل کرد چون در مجلس گفته شد این نقشه قطعی نبوده و هر روز این نقشه را تغییر میدادند مردم ساکن کنار این نقشه هیچ

گونه تأمین نداشتند امروز میگفتند که بتو پروانه میدهم و بعد روی نظریه‌ای پروانه میدادند و بعد سه روز دیگر باز روی نظریات دیگری تغییر داده میشد و بعد خانه ایشان میافتد نوی جاده و میگفتند که پروانه نمی‌دهیم این نظریه را در کمیسیون کشور گرفتند که آقا تا شهرداری نقشه قطعی بکمیسیون کشور تسلیم نکنند رسیدگی بساین لایحه نمی‌شود و اساساً بعقیده بنده در موقع طرح خود قانون بایستی همان موقع این قسمت تعیین میشد و معلوم میشد که نتوانند تغییر بدهند و انحراف پیدا نمی‌کرد تا نازاحتی برای مردم پیدا نمیشد این بود که ماموریتی که مجلس داد آقایان اصرار کردند در این قسمت و حتی در آن موقع هم شهرداری نقشه واقعی نداشت، میگفت تمدید بکنید من بروم نقشه را بکشم ما گفتیم که تا این موقع هر کاری کردی اقلان نقشه ای می‌باید میکشیدی و حالا که نکردی کمیسیون منتظر میشود که شما نقشه قطعی را بکمیسیون بیاورید و بنده عرض میکنم که کمیسیون کشور هیچ‌گونه دخالتی در تنظیم این نقشه که از کجا عبور بکند نداشته است و هیچ نوع دخالتی در ترسیم این نقشه اعمال نکرده است و بایستی هم اعمال میکرد برای اینکه صلاحیت نمیداشت مگر اینکه بکمیسیون کشور مأموریت بدهد که نظر بدهد که این جاده از این‌جا برود یا از آن‌جا، چون مأموریت نبود بکمیسیون کشور هم مربوط نبود و این وظیفه شهرداری است اینرا خواستم توضیح بدهم که این سوء تفاهم مرتفع بشود که کمیسیون کشور مجلس ارتباط محتقیمی با احداث نقشه ندارد و اگر نقشه را ما گفتیم که بیاورند برای این بود که تکلیف مردم معین بشود این بود توضیحاتی که برای روشن شدن آقایان لازم بود عرض کنم

۹ - تعیین موقع و دستور

جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - چند نفر از آقایان اجازه صحبت خواسته اند که محفوظ میماند برای جلسه بعد جلسه را ختم میکنیم، جلسه آینده روز پنجشنبه خواهد بود (مجلس ۴ دقیقه بعد از ظهر ختم گردید)

رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت